

Sociaal veiligheidsbeleid

November 2020

Inleiding

In een veilig schoolklimaat zijn er grenzen en regels, wordt er adequaat opgetreden tegen grensoverschrijdend gedrag en worden leerlingen aangemoedigd om positief gedrag te laten zien.

Pesten is een ernstig maatschappelijk probleem, dat het Waterschip pro-actief, in samenwerking met relevante partijen, moet aanpakken. Dit is het meest effectief als de aanpak een onderdeel is van een brede aanpak van de sociale veiligheid in de school.

Dit sociaal veiligheidsbeleid moet fungeren als 'levend' document. Dit houdt in dat het veiligheidsbeleid leeft in de school en dat het alle betrokkenen sturing biedt en ondersteuning bij het creëren en vergroten van de sociale veiligheid in de school.

Dit beleid is bestemd voor:

1. Personeel, ouders en leerlingen van de school.
2. Andere personen die in opdracht van de school werkzaam zijn, zoals gastdocenten, vrijwilligers, stagiaires.
3. Ouders die ondersteunende werkzaamheden verrichten.
4. Bezoekers van de school.

Inhoudsopgave

Inleiding

Inhoudsopgave

1. Visie en waarden
2. Inzicht
3. Voorwaarden scheppen
4. Pedagogisch handelen
5. Preventieve activiteiten
6. Signaleren en handelen

Bijlagen:

- Anti-pest Protocol
 - Stappenplan Anti-pest protocol
- Protocol grensoverschrijdend gedrag
 - Procedure bij grensoverschrijdend gedrag (time-out)
 - Procedure bij schorsing/verwijderen van leerlingen

Visie en waarden

Visie

In onze visie op onderwijs geeft het Waterschip aan dat het belangrijk is dat ouders, kinderen en teamleden zich veilig voelen op school. Het woord veiligheid is vooral een woord van beleving en gevoel. Veiligheid ervaart iedereen anders en iedereen vindt veiligheid ook in andere dingen.

Als je sterk bent van binnen, als je assertief bent en gezond kunt communiceren ervaar je jouw omgeving anders. Je laat ander gedrag zien dan wanneer je jezelf zwak en onzeker voelt en wanneer je niet in staat bent je positief uit te drukken.

Veiligheidsbeleving is een wisselwerking binnen jezelf en tussen jou, de ander en de omgeving. Naast het bieden van een fysiek veilige omgeving, het stellen van grenzen binnen herkenbare normen en waarden in de school en het hebben van duidelijke regels en afspraken in de klas, zien wij dat de belangrijkste basis ligt in onszelf als mens.

Waarden

De sociale veiligheid op school is gebaat bij een sfeer waarin harmonie en respect centraal staan en waarin pesten en ander agressief gedrag niet worden getolereerd. Een open en ondersteunende cultuur, waarin leerlingen een eigen verantwoordelijkheid hebben, bevordert hun welbevinden en vermindert problematisch gedrag. Het is belangrijk dat leerlingen, personeel en ouders zich bewust zijn van de kernwaarden en de daarvan afgeleide normen en regels die op het Waterschip gelden en dat deze nageleefd worden. Er volgen sancties als zij dat niet doen.

Pesten en ander ongewenst gedrag worden sneller gesignaleerd en aangepakt als er iemand aangesteld is die speciale aandacht heeft voor sociaal veiligheidsbeleid en die monitort of de aanpak werkt.

Op het Waterschip is *Rianne Groenenboom* de (interne) vertrouwenspersoon. Zij is voor leerlingen, ouders en personeel het aanspreekpunt waar je met (hulp)vragen op dit gebied terecht kunt.

Inzicht

Leerlingen doen op school niet alleen vakkennis en – vaardigheden op, het is ook een plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten, waar ze kennis maken met; de samenleving, met normen, waarden en omgangsvormen. Hier hoort bij dat zij leren, oefenen en soms ook grenzen overschrijden. Didactiek en pedagogiek begeleiden dit leer- en ontwikkelproces.

Onder grensoverschrijdend gedrag kunnen wij een aantal begrippen samenvatten:

- **Agressie en geweld**

Hieronder vallen pesten, psychisch of fysiek lastigvallen, bedreigen of aanvallen van anderen. Pesten is een maatschappelijk probleem. Samenwerking van alle betrokken partijen is noodzakelijk!

- **Diefstal**

Hieronder valt het heimelijk wegnemen of zich onrechtmatig toe-eigenen van andermans bezittingen.

- **Discriminatie**

Hieronder valt het in welke vorm dan ook doen van uitspraken over het verrichten van handelingen of het nemen van beslissingen over personen die beledigend zijn voor personen, vanwege hun ras, godsdienst, geslacht, beperking, levensovertuiging, leeftijd en/of seksuele geaardheid dan wel het maken van enig onderscheid op basis van deze factoren.

- **Intimidatie**

Hieronder valt ongewenste (seksuele) toenadering in de vorm van verzoeken om (seksuele) gunsten en/of ander verbaal, non verbaal of fysiek gedrag.

- **Vandalisme**

Hieronder valt het met opzet vernielen, beschadigen of onbruikbaar maken van andermans bezittingen.

Voorwaarden scheppen

Een schoolbrede aanpak

Om een sociaal veilig klimaat te kunnen creëren zet het Waterschap meerdere met elkaar samenhangende interventies, programma's en methoden in op individueel niveau, op klassikaal niveau en op schoolniveau.

Wij betrekken de school (teamleden), de ouders en de omgeving bij de aanpak.

Grensoverschrijdend gedrag houdt meestal niet op bij het verlaten van het schoolplein. Het zet zich vaak voort op weg naar huis, bij sportverenigingen en op internet of via sociaal media. Maatregelen richten zich niet alleen op de leerling die grensoverschrijdend gedrag vertoont, maar ook op de schoolomgeving, de thuisomgeving en op leeftijdsgenoten.

Schoolregels

Ouders

Van de ouders hebben we de volgende verwachtingen:

1. Ten opzichte van hun eigen kind(eren)
 - Ouders zorgen ervoor dat hun kinderen op tijd op school zijn, voldoende eten en drinken bij zich hebben en weer op tijd opgehaald worden. Kinderen hebben kleding aan die past bij het jaargetijde.
 - Ouders tonen interesse in de ontwikkeling van hun kind op school en zijn actief betrokken door bijv. de ouderavonden te bezoeken en contact te onderhouden met de groepsleerkracht.
2. Ten opzichte van andere kinderen en ouders:
 - Ouders tonen respect
 - Ouders mengen zich niet direct in een conflict wat hun kind op school heeft met een ander kind, maar bespreken dit met de groepsleerkracht, de coördinator of directie.
3. Ten opzichte van leerkrachten en andere teamleden:
 - Ouders tonen respect
 - Ouders zijn bereid, indien er problemen zijn met hun kind, in gesprek te gaan met de leerkracht, intern begeleider en/of directielid.

Teamleden

Van de teamleden hebben we de volgende verwachtingen:

1. Ten opzichte van de leerlingen:
 - Teamleden tonen respect voor de leerlingen, door bijvoorbeeld vragen, opmerkingen en problemen van leerlingen serieus te nemen.
 - Teamleden zorgen dat de school- en groepsregels duidelijk zijn voor leerlingen (abstracte regels worden door teamleden vertaald in concreet gedrag. Teamleden gaan in gesprek bij overtreding van de regels etc.).
 - Teamleden geven het goede voorbeeld in hun omgang met elkaar, ouders en leerlingen.
2. Ten opzichte van de ouders:
 - Teamleden tonen respect voor ouders/opvoeders en erkennen dat zij de eerst-verantwoordelijken zijn voor de opvoeding van hun kind.
 - Teamleden nemen ouders serieus wanneer deze een vraag of probleem bespreekbaar maakt.
 - Teamleden zijn bereid, indien er problemen zijn met een leerling, in gesprek te gaan met de ouders, indien nodig met de intern begeleider en/of directielid.
 - Teamleden zijn bereid kritisch naar hun eigen handelen te kijken.
 - Teamleden houden ouders zo goed mogelijk op de hoogte van alle ontwikkelingen die hun kind op school doormaakt.
3. Ten opzichte van andere teamleden:
 - Teamleden dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen op school en voor alle leerlingen die de school bezoeken.
 - Teamleden zijn publiekelijk loyaal ten opzichte van elkaar en trekken één lijn in de wijze waarop zij omgaan met ongewenst gedrag van leerlingen.

Leerlingen

Van de leerlingen hebben wij de volgende verwachtingen:

1. Ten opzichte van andere leerlingen:
 - Leerlingen gaan op een vriendelijke manier met elkaar om.
 - Leerlingen proberen om onderlinge problemen op te lossen zonder verbaal of fysiek geweld, indien nodig wordt het oplossen ondersteund door een leerkracht.
 - Leerlingen zijn gezamenlijk, met elkaar en de leerkracht, verantwoordelijk voor een prettige, veilige en open sfeer in de klas waarin ieder kind zichzelf kan zijn.
2. Ten opzichte van leerkrachten en andere teamleden:
 - Leerlingen tonen respect.
 - Leerlingen accepteren het gezag en autoriteit van iedere leerkracht, als wel van andere teamleden zoals directie, administratief medewerker, onderwijsondersteunend personeel, stagiaires en overblijfouders.
 - Alle volwassenen die in dienst zijn van het Waterschip mogen een leerling aanspreken op hun gedrag, niet alleen de eigen leerkracht.
3. Ten opzichte van materialen van school, van hen zelf of van andere kinderen:
 - Leerlingen behandelen spullen met zorg.
 - Leerlingen nemen niet onnodig kostbare spullen mee naar school.

Voor een ieder die de school betreedt geldt dat grensoverschrijdend gedrag (agressief gedrag verbaal en/of fysiek, geweld, diefstal, discriminatie, intimidatie, vandalisme) niet wordt geaccepteerd!

Pedagogisch handelen

Pedagogisch vakmanschap

Leerkrachten spelen een belangrijke rol bij het creëren van een sociaal veilig klimaat. Zij kunnen grensoverschrijdend gedrag tijdig signaleren en adequaat ingrijpen. Leerkrachten dragen normen en waarden uit en laten leerlingen voorbeeldgedrag zien. Dit vereist pedagogisch vakmanschap.

De schoolleiding stuurt en coacht de leerkrachten om zich te professionaliseren op dit terrein. We zijn in schooljaar 2018 – 2019 gestart met de Methode Kwink, die gebaseerd is op Sociaal Emotioneel Leren (SEL) we hebben twee Kwink coaches op school die jaarlijks een verdiepende cursus volgen. Zij delen de kennis met de overige teamleden.

Burgerschapsvorming

Leerlingen groeien op in een steeds complexere en multiculturele maatschappij. Op onze school vinden wij het belangrijk om de leerlingen op een goede manier voor te bereiden op die maatschappij. Aandacht besteden aan burgerschapsvorming en sociale integratie is een wettelijke opdracht. Bij ons op school is burgerschapsvorming niet een apart vak; het is verweven in ons totale onderwijsaanbod.

Onderwijs in burgerschapsvorming krijgt bij ons op school aandacht in de vorm van:

- kennisoverdracht: bijvoorbeeld geestelijke stromingen, democratie, discriminatie, rechtspraak, verkiezingen etc.
- houding/attitude: samenwerken, samenspelen, verantwoordelijkheid, zelfstandigheid.
- sociale vaardigheden: hoe ga je om met jezelf, met anderen, met de omgeving (we gebruiken de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'; ook de SOVA training speelt hier een belangrijke rol).
- de school als oefenplaats: schoolregels, klassenregels, leren omgaan met conflicten.

Basiswaarden

Op onze school hanteren wij de volgende basiswaarden van de democratische rechtsstaat:

- ✓ Vrijheid van meningsuiting
- ✓ Gelijkwaardigheid
- ✓ Begrip voor anderen
- ✓ Verdraagzaamheid
- ✓ Afwijzen van onverdraagzaamheid
- ✓ Afwijzen van discriminatie

Ongewenste opvattingen, houdingen en gedragingen van onze leerlingen corrigeren wij.

Preventieve activiteiten

Op CBS Het Waterschip organiseert het team preventief activiteiten om te zorgen dat er een sociaal veilig en positief klimaat heerst op school. Het begin van het schooljaar is cruciaal voor het realiseren van een sociaal veilig klimaat in een klas. Dan begint de groepsvorming. Wij noemen dit “de Gouden Weken”.

Als leerkracht druk je in deze fase een positief stempel op de sfeer en spreek je met de leerlingen duidelijke regels af (zie klassenregels). Je creëert een positief klimaat, waar iedereen in de groep de rest van het jaar de vruchten plukt.

Gouden Weken

Op CBS Het Waterschip wordt in de vorm van Gouden Weken binnen alle groepen bewust gewerkt aan groepsvorming, groeps sfeer en het neerzetten van een positief en veilig klassen klimaat.

In deze koersweken staan de school- groeps- en pleinregels centraal. Het doel van deze weken is om door begeleiding van de leerlingen te komen tot een positief goed functionerende groep. De groepsvorming staat centraal en met elkaar worden klassenregels opgesteld.

Als school zijn er ook algemene schoolregels als het gaat om gedrag. Daarom houden wij ons aan de volgende 3 regels:

1. Wees vriendelijk voor groot en klein. De school moet voor iedereen veilig zijn.
2. De school en het plein zijn ons gebied. Met elkaar zorgen we dat het er netjes uitziet.
3. Spullen daar zorgen we goed voor. We gebruiken ze het hele jaar door.

Op Het Waterschip vinden we het belangrijk dat iedereen op school goed en gezond met elkaar omgaat. Sociale omgangsvormen en leefregels zijn belangrijk.

Klassenregels

De schoolregels vormen het kader voor de klassenregels die:

- een vertaling zijn in concreet gedrag.
- een vertaling zijn naar leeftijdsniveau van de betreffende groep.
- een detaillering is naar het omgaan met elkaar binnen de groep.

Daarnaast zijn klassenregels vaak afspraken die in de betreffende groep gelden om de organisatie in de groep zo soepel mogelijk te laten verlopen. De klassenregels worden gemaakt door de groepsleerkracht, voor zover mogelijk in samenspraak met de leerlingen uit de groep. De klassenregels zijn positief gesteld.

Kwink

Wij werken met de leerlingen via de methode Kwink aan de ontwikkeling van sociale en emotionele vaardigheden.

Leerling tevredenheid

Elke twee jaar houden we onder de leerlingen een leerlingtevredenheidspeiling. Deze wordt in de groepen 5 tot en met 8 individueel via de computer afgenomen. De resultaten worden daarna door de leerkrachten en team bekeken en besproken. De resultaten worden uitgesplitst in jongens/meisjes, verschillende deelgebieden en per groep. De leerlingen geven anoniem een mening op een vijf puntsschaal, zij hebben in de peiling de ruimte om opmerkingen toe te voegen.

Uit de tevredenheidspeiling komen gemiddelden. In schooljaar 2019-2020 hebben we de peiling in Vensters afgenomen. Dit is goed bevallen.

Samenwerking met bureau HALT

Halt verzorgt voorlichtingen voor leerlingen in het basisonderwijs. De voorlichtingen zijn – naast kennisoverdracht – gericht op bewustwording. Halt maakt leerlingen bewust van hun keuzes rond (jeugd)criminaliteit, de gevolgen daarvan en hun eigen verantwoordelijkheid voor die gevolgen.

Ieder schooljaar biedt HALT een aantal thema's aan, waarover ze voorlichting kunnen geven op school. Dit schooljaar (2015-2016) heeft HALT in overleg met het Waterschip in groep 7 en 8 voorlichting gegeven over 2 onderwerpen:

1. [Invloed van de groep](#)

Zo'n 75% van de jeugdcriminaliteit wordt gepleegd in groepsverband of onder invloed van groepsdruk. In deze voorlichting ervaren leerlingen wat groepsinvloed is en wordt er geoefend met vaardigheden om met negatieve groepsinvloed om te gaan.

2. Online veiligheid

Vooral jongeren hebben niet altijd door waar hun digitale acties toe kunnen leiden. Soms lijkt iets onschuldig maar heeft het grote gevolgen en kan het zelfs strafbaar zijn. Met de leerlingen wordt aan de hand van echte casussen onderzocht wanneer een grens wordt overschreden. Ook gaat HALT in gesprek met de leerlingen over de gevolgen van grensoverschrijdend gedrag op internet.

Onze techniekmeester geeft groep 8 ook jaarlijks een les waarbij het gaat over online veiligheid.

SCOL

Op het Waterschip maken we gebruik van de Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL). Dit is een digitaal leerlingvolgsysteem voor sociale competentie en bestaat uit 26 vragen over concreet gedrag in sociale situaties op school.

Doel van SCOL: Voor het onderwijs het meten en volgen van de sociale competentie van leerlingen om leerlingen te kunnen signaleren die extra aandacht behoeven voor het ontwikkelen van sociale competentie. Aldus een bijdrage leveren aan het opstellen van groeps- en individuele behandelingsplannen. De leerkracht vult de SCOL per leerling tweemaal per jaar in: één keer rond de herfstvakantie en de tweede keer rond de meivakantie.

LeerlingSCOL: Het meten van het oordeel van de leerling over de eigen sociale competentie. Het oordeel van de leerkracht, gemeten met de SCOL, vergelijken met de resultaten van de LeerlingSCOL. Leerlingen selecteren en voorbereiden op het werken aan sociale competentie. De leerlingSCOL wordt door de leerlingen twee keer per jaar zelfstandig via een computerprogramma ingevuld. Na het invullen zien de leerlingen op het scherm een overzicht van hun resultaten.

Signaleren en handelen

Ongewenst gedrag kan in zwaarte zeer variëren, bijvoorbeeld van een ruzietje op het schoolplein tot het stelen van andermans spullen, het eten van kauwgom tot het structureel pesten van klasgenootjes. Ongewenst gedrag is daarom verdeeld in vijf categorieën, bij iedere categorie behoren specifieke verplichte acties en mogelijke acties.

Categorie 1: Incidentele overtredingen

Incidenteel les verstorend gedrag, herhaaldelijk maar niet (doel)bewust les verstorend gedrag, ongehoorzaamheid en/of slecht luisteren, onbeleefdheid t.o.v. de leerkracht of andere volwassenen, onzorgvuldig omgaan met materiaal, schelden of vloeken (in opwelling/vanuit emotie: binnen properties), fysiek geweld binnen properties t.o.v. andere kinderen (een klap, een schop e.d. tijdens een ruzie), stiekem gedrag.

De groepsleerkracht neemt pedagogische maatregelen om het gedrag van de leerling zodanig te corrigeren dat de leerling, binnen afzienbare tijd het ongewenste gedrag afneemt dan wel verdwijnt.

Verplichte acties:

geen

Mogelijke acties:

- Worden door de leerkracht zelf bepaald. Eventuele straf wordt altijd mede bepaald door de leeftijd van het kind en de aard van de overtreding.
- Het is in zijn algemeenheid aan te bevelen een straf zoveel mogelijk te laten samenhangen met de overtreding (bijv. niet meedoen tijdens de kring = buiten de kring plaatsen; niet werken tijdens de les = lesstof verwerken in de eigen tijd, enz.).
- Daarnaast straffen als:
 - Voor een beperkte periode (korter dan een dagdeel) naar een andere klas.
 - Nablijven (altijd ouders op de hoogte stellen!).

Categorie 2: Aaneenschakeling van incidentele overtredingen of ernstiger misdragingen.

Herhaaldelijke overtredingen als onder 1 of moedwillig schade toebrengen aan materiaal, incidenteel pest-/treitergedrag, brutaliteit t.o.v. de leerkracht of andere volwassenen (verbaal en/of non verbaal), schelden of vloeken (ofwel met regelmaat, ofwel in ernstige mate), liegen, oneerlijk zijn.

Verplichte acties:

- Aantekening in leerling dossier.
- Ouders op de hoogte stellen van het ongewenste gedrag (schriftelijk, telefonisch of in een gesprek).
- Gesprek met de leerling (oorzaak overtreding, mogelijkheden voor de leerling om tot gedragsverandering te komen/het een volgende keer anders aan te pakken).

Mogelijke acties:

- Overleg met IB over mogelijk plan van aanpak in de klas.
- Straf van de leerkracht (zie onder 1).

Categorie 3: Voortduring van overtredingen als onder 1 en 2 of ernstiger misdragingen.

Voortduring van overtredingen als onder 1 en 2 of stelen (eenmalig 'klein' of jonger kind), discriminatie, fysiek geweld t.o.v. leerkracht of andere volwassenen, buitenproportioneel fysiek geweld t.o.v. andere leerlingen, intimidatie of bedreiging andere leerlingen.

Verplichte acties:

- Aantekening in leerling dossier.
- Ouders op de hoogte stellen van het ongewenste gedrag in een gesprek (niet schriftelijk of telefonisch) al dan niet ondersteund door IB.
- Gesprek met de leerling (oorzaak overtreding, mogelijkheden voor de leerling om tot gedragsverandering te komen/ het een volgende keer anders aan te pakken).
- Overleg met IB over aanpak in de klas.
- Overleg met IB wat betreft straf.
- Melding bij directie.

Mogelijke acties:

- Straffen (in overleg met IB) als herhaaldelijk nablijven, uit de klas verwijderen voor bepaalde tijd (dagdeel, dag), uitsluiting van bijzondere activiteit (kerstdiner, schoolreis enz.) indien ze geen verbetering laten zien.
- Gesprek met ouders over het op één lijn brengen van de benadering van school en thuis van het probleem.
- Gesprek met ouders over mogelijke hulpverlening, bijv. SMW.
- Overleg met IB over mogelijke aanmelding voor breed overleg of bij zorgteam (PPO).

Categorie 4: Structureel onaangepast gedrag.

Voortdurende van onder 1 en 2 genoemde overtredingen of herhaling/voortdurende van de onder 3 genoemde 'ernstiger misdrijven'. Stelen ('ernstig', ouder kind).

Verplichte acties:

- Aantekening in leerling dossier i.v.m. dossiervorming.
- Overleg met coördinator en directie.
- Gesprek met ouders (niet schriftelijk of telefonisch) plus IB of directie waarin ouders verplicht worden actie te ondernemen (bijvoorbeeld hulp zoeken, contactschrift bijhouden, onderzoek zorgteam) om aan gedragsverandering mee te werken (zo niet: dringend advies overplaatsing naar andere school) en waarin duidelijk wordt verteld dat de grenzen van de school in zicht komen.

Mogelijke acties:

- Straffen (in overleg met directie) als uit de klas plaatsen voor langere of onbepaalde tijd, uitsluiting van bepaalde activiteiten (zwemles, buitenspeelpauzes) voor langere of bepaalde tijd, schorsing.
- Overleg met IB over mogelijke aanmelding bij zorgteam (PPO) voor ambulante begeleiding aanmelding voor time-out projecten e.d.

Categorie 5: Structureel onaangepast gedrag waar door de school geen of onvoldoende invloed (meer) op uitgeoefend kan worden om gedragsverandering te bewerkstelligen.

De grens van de school is bereikt. Volgens de richtlijnen van het verwijderingsproces van PCBO Rotterdam-Zuid wordt een verwijderingsprocedure gestart. Gesprek met ouders altijd o.l.v. directielid. Overleg over overbruggingsmaatregelen als uit de klas verwijderen, overplaatsen naar andere klas, leerplicht inschakelen, enz.

Indien ouders of andere bezoekers zich schuldig maken aan agressief gedrag (verbaal en/of fysiek), geweld, vandalisme, diefstal, discriminatie en intimidatie zal hen door de directie de toegang tot de school onttrokken worden. Hetgeen kan leiden tot verwijdering van de leerling. Gehandeld zal worden volgens de richtlijnen van PCBO Rotterdam-Zuid.

Anti-pest Protocol

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar op het Waterschip actief mee om. We gaan uit van de aanbevelingen uit de vijfsporen aanpak. Deze is ontwikkeld door landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs.

Ook hebben wij ons laten inspireren door gedragsexpert Harry Janssens. Hij heeft de nascholing op gebied van gedrag verzorgt op Het Waterschip.

Vijf Sporen aanpak

Als pesten effectief bestreden moet worden, dan moeten er 5 groepen meegenomen worden.

1. De leraar (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau:

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de intern begeleider die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat.

De ouders:

In deze fase zal de leerkracht of de intern begeleider, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of extern deskundigen.

2. Hulp aan de pester

Algemeen:

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.

- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
 - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
 - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
 - Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
 - Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt.
 - Frustratie vanwege leerproblemen.
 - Afreageren van een problematische thuissituatie.
- Zoeken van een sport of club (bijv scouting); waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

3. Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging of kanjertraining goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten?
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Regelmatige gesprekken met de vertrouwenspersoon op school.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

4. Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leerkracht met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen pestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

5. Hulp aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken, maar met medeweten van de leerkracht.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Meld aan de leerkracht dat er gepest wordt in de klas als u merkt dat uw kind er last van heeft

Stappenplan Anti-pest protocol

Vooraf:

Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden. Op het moment dat een leerling, een ouder, een collega of de contactpersoon melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de ib-er op de hoogte stellen. Als eerste worden de ouders op de hoogte gesteld en vervolgens de betrokken partijen zoals tussen schoolse opvang (TSO), naschoolse opvang en het team (i.v.m. bijv. toezicht op het plein). De leerkracht zal nauwkeurig observeren en registreren in Esis.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats met de kinderen. Er wordt terugkoppeling naar de ouders gedaan. De leerkracht zal nauwkeurig observeren en registreren in Esis.

Stap 3

Wanneer blijkt dat er signalen zijn dat de situatie niet is verbeterd wordt er in samenspraak met de IB-er een groepsplan gemaakt. De betrokken ouders zullen op de hoogte gesteld worden van dit plan. Na 6 weken wordt dit plan geëvalueerd, zijn de doelen gehaald? Gesprek met de betrokken leerlingen (leerkracht zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen? Het plan wordt met IB-er geëvalueerd en de betrokken ouders worden geïnformeerd. Wanneer de doelen zijn behaald, wordt het plan afgesloten. Wanneer de doelen niet zijn behaald, dan volgt stap 4.

Stap 3a: Regelmatige evaluatie van pesten in de klas. Het kan altijd terugkomen als de aandacht van de leerkracht verslapt. Vlak voor een evaluatie neemt de leerkracht contact op met de ouders van het gepeste kind om te horen of zij de indruk hebben dat het beter gaat in de klas.

Stap 4

Doelen groepsplan niet behaald, dan zijn de volgende 2 stappen mogelijk:

- a. Doelen bijstellen, opnieuw stap 3 volgen.
- b. Groot overleg; aanwezig IB-er en directie.
 - Wanneer individueel traject nodig is worden de stappen gevolgd volgens de schematische weergave individuele leerlingenzorg (zie hieronder).
 - Externen inschakelen, contact opnemen met PPO.

Er wordt een terugkoppeling naar de ouders gedaan. Alle afspraken worden geregistreerd in het dossier.

Schematische weergave individuele leerlingenzorg

Onderwerp	Betrokken	Afspraken/activiteit
1. Leerkracht signaleert bij leerlingen onderwijsbehoefte op cognitief en/of sociaal gebied.	Leerling en leerkracht	Formuleren van hulpvraag, probleemoplossend handelen door leerkracht. In kaart brengen van belemmerende en stimulerende factoren van het kind.
2. Interne bespreking van leerlingen door leerkracht met ib-er. Leerkracht informeert ouders.	Leerling, leerkracht, IB-er, ouder(s)	Vastleggen afspraken in dossier kind. Plan van aanpak voor leerling in kaart brengen d.m.v. groepsoverzicht en groepsplan.
3. Bij te weinig vooruitgang kan leerling aangemeld/ besproken worden in zorgoverleg. Streeftermijn tussen stappen 1 en 3 is max. 3 maanden.	Leerkracht, IB-er, leden van zorgoverleg (PPO, schoolarts, orthopedagoog, schoolmaatschappelijk werkster)	Leerkracht vult in samenwerking met de ib-er het aanmeldingsformulier in. Ib-er legt verslag vast en zorgt voor uitvoering van de afspraken. Leerkracht informeert ouders.
4. Onderzoek door externen/ advies vraag (meestal PPO)	Leerling, leerkracht, IB-er, ouder(s), schoolmaatschappelijk werkster, orthopedagoog, PPO, etc.	Aanvraag formulieren worden ingevuld door leerkracht samen met IB-er en ouders.
5. Bespreking uitslag onderzoek	Ouder(s), IB-er, leerkracht en externen.	Advies uitvoeren.

Overwogen kan worden om de volgende stappen te nemen.

Stap 5

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren. Dit gesprek wordt geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig...

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

Stap 6

Mocht al het bovenstaande niet het gewenste effect hebben, dan zal het 'Protocol Grensoverschrijdend gedrag' in gaan.

Protocol grensoverschrijdend gedrag

Op het Waterschip gelden er algemene gedragsregels voor leerlingen, ouders, schoolleiding en andere medewerkers. Die staan beschreven in een gedragsprotocol. Hierin leest u wat we van alle geledingen van onze school verwachten in het dagelijks omgaan met elkaar. Doel van het gedragsprotocol is het scheppen van een pedagogisch schoolklimaat dat zich kenmerkt door veiligheid, acceptatie, respect en vertrouwen. Wanneer het gaat om pesten verwijzen u eerst naar het stappenplan Anti-pest protocol.

Grensoverschrijdend gedrag is gedrag dat er bewust op gericht is iemand te kwetsen en deze gedragingen doen zich ook herhaaldelijk voor.

De maatregelen die hierin beschreven worden passen binnen ons algemene beleid van positieve benadering van kinderen om hun gedrag te sturen en te corrigeren. We denken dat dit protocol zal bijdragen aan een veilig schoolklimaat voor iedereen. Bovendien hopen we dat door duidelijkheid te verschaffen er ook een preventieve werking vanuit gaat. Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat bepaald gedrag niet geaccepteerd wordt.

Wat verstaan we onder grensoverschrijdend gedrag?

- **Fysieke agressie of geweld:**
Het uitoefenen van elke vorm van feitelijk geweld op of gericht tegen het lichaam van een ander. Het ongewenst aanraken van een ander of het non-verbaal dreigen hiermee.
- **Verbale en schriftelijke agressie of geweld:**
Het mondeling of schriftelijk (brief, SMS, facebook, whatsapp) (be)dreigen, beledigen, (seksueel) intimideren, discrimineren, pesten of uitschelden van een persoon.
- **Vernieling en vandalisme:**
Het gericht kapotmaken van materialen of het kapotmaken van materialen in combinatie met fysieke agressie of geweld.
- **Niet luisteren:**
Niet luisteren kan in sommige gevallen ook bijdragen tot een onveilig klimaat. Doordat er niet geluisterd wordt, kan een sfeer ontstaan waarin anderen zich niet prettig voelen. Het gaat hier met name om het niet opvolgen van instructies of het weigeren te luisteren naar wat er gezegd wordt.

Gerelateerde aspecten die bijdragen aan een onveilige omgeving: Het bij zich hebben van gevaarlijke voorwerpen, of het onder invloed zijn van drogerende middelen.

Wat doen leerkrachten bij grensoverschrijdend gedrag van een kind?

Bij het stoppen van agressie en geweld of bij het niet willen luisteren:

1. De leerkracht stopt het ongewenste gedrag, door heldere eenduidige instructies. Eventueel wordt de leerling uit de situatie gehaald, waardoor de leerling tot rust kan komen en een onveilige situatie opgeheven wordt. Hierbij kan het nodig zijn om de leerling bij de pols te nemen. Time-out 1 starten.
2. De leerkracht gaat in gesprek met de betreffende leerling en het slachtoffer en probeert in een gezamenlijk gesprek het onderliggende conflict op te lossen om zo herhaling te voorkomen.
3. De leerkracht sanctioneert het gedrag van de leerling.

4. De leerkracht bespreekt – liefst dezelfde dag – het grensoverschrijdend gedrag met ouders/verzorgers en geeft aan hoe één en ander afgehandeld is.
5. De leerkracht registreert het voorval op het incidentenformulier IRIS.
6. De leerkracht meldt het voorval aan de directie.

Bij zeer agressief en gewelddadig gedrag en bij langdurig agressief en gewelddadig gedrag; bij niet te doorbreken of niet te willen luisteren:

1. Afhankelijk van de ernst van het geweld kan de leerling ook meteen een 'time-out' krijgen. Dit houdt in dat de leerling tijdelijk geplaatst wordt in een time-outplaats of andere groep. Is dit geen optie dan wordt de leerling voor de rest van de dag naar huis gestuurd. Ouders worden hiervan op de hoogte gesteld en verzocht om hun kind direct op te halen.
2. Voor verbale agressie, bedreigingen en agressie gericht op objecten geldt bovenstaande.
3. Eventueel wordt een leerling afgezonderd om tot rust te laten komen.
4. Bij een derde keer voorkomen van agressie wordt de leerling gedurende een hele dag geplaatst in een time-out plaats of andere groep (interne 'schorsing'). De leerkracht stelt ouders mondeling en schriftelijk op de hoogte en dit komt in het leerlingdossier. Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek. Vanuit school zal er toestemming worden gevraagd voor het bespreken van de leerling in het MDO.
5. Deze leerling bespreken we in het MDO van de school en nemen we besluiten over de vervolgstappen. De vervolgstappen zullen met de ouders besproken worden.

Wat gebeurt er wanneer een medewerker agressief is of geweld gebruikt?

1. De medewerker wordt uit de situatie gehaald. Een ander personeelslid neemt het slachtoffer en eventuele leerlingen onder zijn hoede. Als het slachtoffer ook agressie of geweld heeft gebruikt worden de richtlijnen daarvoor toegepast.
2. In gesprek met de directie wordt de oorzaak van het gedrag nagegaan. Er worden afspraken gemaakt hoe dergelijk gedrag voorkomen kan worden. Een schriftelijk verslag van dit gesprek wordt door de directie getekend en voor 'gezien' – liefst akkoord – getekend door de medewerker. Dit verslag wordt opgeborgen in het personeelsdossier. De directie beoordeelt of de medewerker zijn functie meteen weer uit kan oefenen na dit gesprek.
3. Wanneer er besloten wordt door de schoolleiding dat er een onwerkbaar situatie blijft bestaan, zal de medewerker de opdracht krijgen er alles aan te doen om de relatie te herstellen. Dit proces zal starten met een gesprek waarin de medewerker aangeeft niet goed te hebben gehandeld.
4. Als het slachtoffer een leerling is, wordt het voorval en de afhandeling daarvan dezelfde dag besproken met de ouders/verzorgers.
5. Indien de directie daar aanleiding toe ziet – bijvoorbeeld bij herhaling van het gedrag of extreem grensoverschrijdend gedrag – kan in overleg met het bevoegd gezag passende maatregelen genomen worden.
6. De school behoudt zich het recht voor om de politie in te schakelen.

Als ouders, verzorgers of andere bezoekers agressief zijn of geweld gebruiken:

1. De volwassene wordt – indien mogelijk – uit de situatie gehaald en krijgt de mogelijkheid om tot rust te komen. Dit kan in een ruimte apart of door de volwassene weg te sturen met een afspraak voor een gesprek op een later tijdstip op dezelfde dag.
2. Wanneer de agressie of geweld zich richt tegen een leerling, wordt de leerling direct beschermd en die dag worden de ouders of verzorgers op de hoogte gesteld.
3. In een gesprek wordt de oorzaak van het gedrag besproken. Het gedrag zelf wordt niet getolereerd. Eventueel wordt een vervolgafspraken op een later tijdstip gemaakt. Een gesprek kan alleen gevoerd worden als aan de algemeen gangbare eisen van respectvolle gespreksvoering wordt voldaan. De medewerker van school beoordeelt of hieraan voldoen wordt.

4. Met de volwassene worden afspraken gemaakt die herhaling van het gedrag zullen hopen te voorkomen. Ook worden afspraken gemaakt hoe de slachtoffers van het agressieve en gewelddadige gedrag benaderd worden. Een verslag van dit gesprek komt in het leerlingendossier.
5. De directie zal bij herhaling van of bij extreem agressief en gewelddadig gedrag de toegang tot de school en het schoolplein aan de betrokkene ontzeggen. De volwassene wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld. Met de wijkagent zal de situatie besproken worden. Als het gaat om een vertegenwoordiger van een bedrijf of organisatie, dan zal de directie van dit bedrijf of deze organisatie op de hoogte gebracht worden.
6. Als het agressieve en gewelddadige gedrag van een ouder of verzorger een goede begeleiding van een andere leerling ernstig bemoeilijkt, zal de directie overgaan tot het starten van een procedure van schorsing en of verwijdering van de leerling.
7. Als wapengebruik of invloed van drugs en/of alcohol aan de orde is, wordt de volwassene verzocht de school direct te verlaten. Dit verzoek wordt drie keer gedaan aan de betrokkene. Bij weigeren hiervan wordt de politie ingeschakeld. Dit gebeurt ook bij extreem agressief en gewelddadig gedrag. Alles wordt in het werk gesteld om leerlingen zo min mogelijk aan deze situaties bloot te stellen.

Procedure bij grensoverschrijdend gedrag

Time out 1:

De leerling wordt een uur buiten de groep geplaatst, onder toezicht van een collega (directie, IB-er, andere leerkracht).

Time-out 2:

Indien er binnen 8 weken na de eerste aantekening opnieuw een overtreding plaatsvindt, komt er een 2e notitie. Worden de ouders en directie op de hoogte gesteld en wordt de leerling een halve dag onder toezicht van een collega geplaatst.

Time out 3:

Bij een derde overtreding wordt een derde aantekening gemaakt in het leerlingendossier en wordt de leerling een hele dag uit de groep geplaatst. De ouders worden op gesprek uitgenodigd en krijgen een schriftelijke mededeling dat bij een volgende keer een schorsing zal volgen.

Time out 4:

Bij een vierde overtreding/aantekening worden de ouders op gesprek gevraagd en volgt er een schorsing van 1 of meerdere dagen. Het bestuur en de leerplichtambtenaar worden ingelicht.

Time-out 1:

De leerling wordt tenminste 1 uur uit de klas verwijderd met een van tevoren zorgvuldig samengesteld time-outpakket bestaande uit taal- en rekenwerk en komt onder toezicht van een ander personeelslid.

1. De directie wordt geïnformeerd.
2. De ouders/verzorgers worden op de hoogte gesteld en ontvangen een brief die ondertekend mee teruggebracht dient te worden.
3. Notitie geplaatst in het leerlingendossier: grensoverschrijdend gedrag.

4. Er wordt contact tussen 'dader' en 'slachtoffer' gelegd met als doel foutherstel en excuses maken.
5. Er worden (nieuwe) afspraken gemaakt met de leerling. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en ondertekend door leerling, ouders en school.

Time-out 2:

De leerling wordt tenminste 1 volledig dagdeel (ochtend of middag) uit de klas verwijderd met een van tevoren zorgvuldig samengesteld time-outpakket bestaande uit taal- en rekenwerk en komt onder toezicht van een ander personeelslid.

1. De directie wordt geïnformeerd.
2. De ouders/verzorgers worden door de schoolleiding telefonisch op de hoogte gebracht en uitgenodigd voor een gesprek.
3. Het 'protocol grensoverschrijdend gedrag' wordt afgegeven aan de ouders.
4. Er wordt contact tussen 'dader' en 'slachtoffer' gelegd met als doel foutherstel en excuses maken. Afspraken worden gemaakt of bijgesteld en schriftelijk vastgelegd. De afspraken worden ondertekend door leerling, ouders en school.

Time-out 3:

De leerling wordt door 1 hele dag uit de klas verwijderd voor het onder toezicht maken van het time-outwerkpakket.

1. Ouders/verzorgers worden meteen door de schoolleiding geïnformeerd en schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek.
2. Contact tussen 'dader' en 'slachtoffer' met als doel foutherstel en excuses maken.
3. Het handelingsplan wordt gemaakt of bijgesteld, inclusief ondertekening door leerling, ouders en school. Er worden ook (nieuwe) afspraken gemaakt.
4. De directie of IB-er neemt contact op met PCBO Rotterdam-Zuid om de time-out te melden. De leerling kan worden aangemeld met toestemming van de ouders voor het zorgoverleg. Hulp externen opstarten, contact met schoolmaatschappelijk werker.

Time-out 4:

De directie of IB-er doet aanmelding bij het bestuur PCBO Rotterdam-Zuid. De leerling wordt voor 1 of meerdere dagen uit de klas verwijderd voor het maken van het time-outwerkpakket onder toezicht.

1. Ouders/verzorgers worden door de schoolleiding direct geïnformeerd en schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek. Procedure schorsing bespreken.
2. Er wordt contact tussen 'dader' en 'slachtoffer' gelegd met als doel foutherstel en excuses maken.

Procedure schorsing/verwijderen van leerlingen

Verwijderen van een leerling is een wettelijke term die slaat op een situatie dat een leerling uitgeschreven wordt. De leerling verdwijnt definitief van school.

Schorsing is niet op de wet gebaseerd, maar een in de praktijk gegroeid fenomeen. Een beslissing tot schorsing of verwijdering moet met de uiterste zorgvuldigheid worden genomen.

Schorsing

Schorsing is aan de orde wanneer het schoolbestuur of directie bij ernstig wangedrag van een leerling onmiddellijk moet optreden en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing.

Ernstig wangedrag van een leerling kan bijvoorbeeld zijn mishandeling, diefstal of herhaald negeren van een schoolregel; de leerling misdraagt zich zo, dat van verstoring van de rust en orde op school sprake is.

Schorsing geldt altijd voor een beperkte periode, nooit voor onbepaalde tijd.

Procedure voor schorsing

- Namens het bestuur schorst de directeur.
- Schorsing van leerlingen dient op basis van een voldoende gegronde reden te geschieden.
- De directeur kan een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.
- De directeur deelt het besluit tot schorsing aan de ouders mee. In dit besluit wordt vermeld: de reden(en) voor schorsing, de aanvang en tijdsduur van schorsing en eventuele andere genomen maatregelen.
- Een afschrift van deze mededeling wordt verzonden aan het bestuur van PCBO Rotterdam Zuid.
- Bij schorsing voor een periode langer dan één dag, stelt de directeur de inspectie en de leerplichtambtenaar schriftelijk met opgave van redenen in kennis.
- Schorsing van een leerling vindt in principe pas plaats na overleg met de leerling, de ouders en de groepsleerkracht.
- De school stelt de leerling in staat, bijvoorbeeld door het opgeven van huiswerk, te voorkomen dat deze een achterstand oploopt.

Verwijdering

In de wet op het basisonderwijs regelen artikel 24 en 42A de verwijdering van leerlingen.

Verwijdering is een maatregel bij zodanig ernstig wangedrag dat het bestuur concludeert dat de relatie tussen school en leerling (ouders) onherstelbaar verstoord is.

Uit de jurisprudentie blijkt dat verwijdering ook kan plaatsvinden vanwege wangedrag van ouders van leerlingen.

Verwijdering van een leerling is een ordemaatregel die een bestuur slechts in het uiterste geval en dan nog uiterst zorgvuldig moet nemen. Wanneer het bestuur de beslissing tot verwijdering van een leerling heeft genomen, moet vervolgens een wettelijk vastgestelde procedure worden gevolgd.

Procedure voor verwijdering:

- De directeur maakt voor het bestuur van PCBO Rotterdam-Zuid een schriftelijk rapport op.
- Het bestuur hoort zo snel mogelijk de directeur en de betrokken leerkracht(en).

- Het bestuur deelt de ouders zo snel mogelijk het voornemen tot verwijdering van de leerling schriftelijk mee. Tegelijkertijd worden de ouders uitgenodigd de problematiek met de bovenschoolse manager te bespreken.
- De inspectie wordt van het voornemen in kennis gesteld.
- Het bestuur beslist. Indien het bestuur afwijkt van het advies en overweegt niet in te gaan op het verzoek tot verwijdering wordt er, alvorens een besluit wordt genomen, eerst overleg gepleegd met de directeur.
- Wanneer het bestuur besluit een leerling te verwijderen, dan zorgt het ervoor dat een andere school bereid is de verwijderde leerling toe te laten.
- Wanneer het gedurende 8 weken niet lukt om de leerling te plaatsen op een andere school, dan kan het bestuur de leerling verwijderen zonder vervolgonderwijs veilig te stellen. Het bestuur moet kunnen bewijzen zich gedurende deze periode te hebben ingespannen een andere school te vinden. E.e.a. dient schriftelijk vastgelegd te worden.
- Het bestuur maakt de beslissing tot verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen bekend aan de ouders (door toezending of uitreiking). In dit besluit vermeldt het bestuur dat de ouders tegen de beslissing bezwaar kunnen maken. Het bestuur neemt het volgende op in het besluit: 'Binnen 6 weken na bekendmaking kunnen ouders bij bevoegd gezag schriftelijk bezwaar maken tegen de beslissing'.
- Wanneer ouders tegen de beslissing bezwaar maken, beslist het schoolbestuur binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Het bestuur hoort de ouders, voordat het een beslissing neemt.
- De beslissing tot verwijdering wordt kenbaar gemaakt aan de leerplichtambtenaar.

Het is verstandig tijdig een dossier bij te houden waarin opgenomen is welke problemen zijn opgetreden en wat de school eraan heeft gedaan om ze op te lossen. Bij voorkeur bevindt zich in het dossier een schriftelijke waarschuwing. Ook doet u er verstandig aan verslag te maken van de gesprekken met de ouders en/of leerling.

Ouders kunnen zowel tijdens de bezwaarfase als in de daaropvolgende beroepsfase de rechter inschakelen. Tijdens de bezwaarfase kunnen ouders een kort geding bij de burgerlijke rechter aanspannen, waarin zij vragen het bevoegd gezag te verbieden tot verwijdering over te gaan. Een kort geding kan voorkomen worden door bij de uitreiking of toezending van de beslissing tot verwijdering aan te geven dat de leerling de bezwaarfase op school kan afwachten.

In de beroepsfase is vooral de zorgvuldigheid van de toegepaste procedure van belang.